DIAGNOZY POTRZEB I POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ GMINY PSZCZEW

to strategiczne badanie i dokument opracowywany głównie na potrzeby gmin oraz Centrów Usług Społecznych (CUS). Jej głównym celem jest poznanie faktycznej sytuacji mieszkańców oraz zasobów danej gminy w celu lepszego planowania polityki społecznej.

Aleksandra Sobiak

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 0050.167.2026
Wójta Gminy Pszczew
z dnia 18 listopada 2026 r.

Spis treści

I. WPROWADZENIE ... 2
II.CHARAKTERYSTYKA GMINY ... 3
POŁOŻENIE ... 3
UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE ... 4
Formy i wymiar wsparcia świadczonego w środowisku. ... 10
III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA ... 16
1. Cel i zakres badania ... 16
2. Ogólna ocena jakości życia w Gminie Pszczew ... 16
3. Problemy rodzin i potrzeby w zakresie wsparcia ... 17
4. Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami ... 18
6. Problemy dzieci i młodzieży ... 18
7. Dostęp do pomocy psychologicznej, psychiatrycznej i terapeutycznej ... 19
8. Uzależnienia i aktywizacja zawodowa ... 20
9. Aktywność społeczna mieszkańców ... 20
10. Dostępność oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej ... 20
11. Priorytetowe obszary rozwoju usług społecznych ... 21
PRIORYTETYZACJA DZIAŁAŃ ... 22
REKOMENDACJE ... 22
IV PLANY DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH ... 25
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PLANU ... 35
MONITORING ... 35
ZAKOŃCZENIE ... 39

I. WPROWADZENIE

Deinstytucjonalizacja usług społecznych zalicza się do niezwykle istotnych kierunków rozwoju polityki społecznej w ostatnich latach, szczególnie w kontekście współczesnych wyzwań związanych ze zmianami w strukturze społecznej, przeobrażeniami modelu rodziny i rynku pracy czy kwestiami natury zdrowotnej[1]. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Pszczew wpisuje się w tę tendencję.

Ogólnym celem niniejszego dokumentu jest wskazanie zakresu niezaspokojonych potrzeb społecznych w Gminie Pszczew i w związku z tym adekwatne zaplanowanie procesu rozwoju usług społecznych w najbliższych latach. Pozwoli to na wyznaczenie priorytetów rozwoju usług społecznych oraz umożliwi dostęp do środków centralnych oraz regionalnych pochodzących z Unii Europejskiej.

Samorząd planując rozwój usług społecznych powinien dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów oraz dokonać szczegółowej analizy interesariuszy tego procesu (analiza podmiotów instytucjonalnych i organizacji oraz potencjalnych partnerów tego procesu). Plan powinien zwierać analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych.

Korzyściami dla gminy wynikających z opracowania planu rozwoju usług społecznych będzie:

- uporządkowanie, celowe, trafne działanie w zakresie rozwoju usług społecznych,

- wyznaczenie priorytetów rozwojowych dla usług,

- umożliwienie dostępu do środków regionalnych UE.

Dokument ten uwzględnia rekomendacje Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawarte w dokumencie „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych".

Dokument składa się z części diagnostycznej oraz programowej. Pierwsza ze wskazanych zawiera główne dane i informacje dotyczące sfery polityki społecznej w gminie oraz potrzeby w zakresie usług społecznych.

Część programowa dokumentu prezentuje usługi społeczne w danych obszarach oraz przypisane im cele oraz kluczowe działania, a także źródła ich finansowania.

[1] Zob. *Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych*, MRiPS 2023, s. 4 i nn.

II.CHARAKTERYSTYKA GMINY

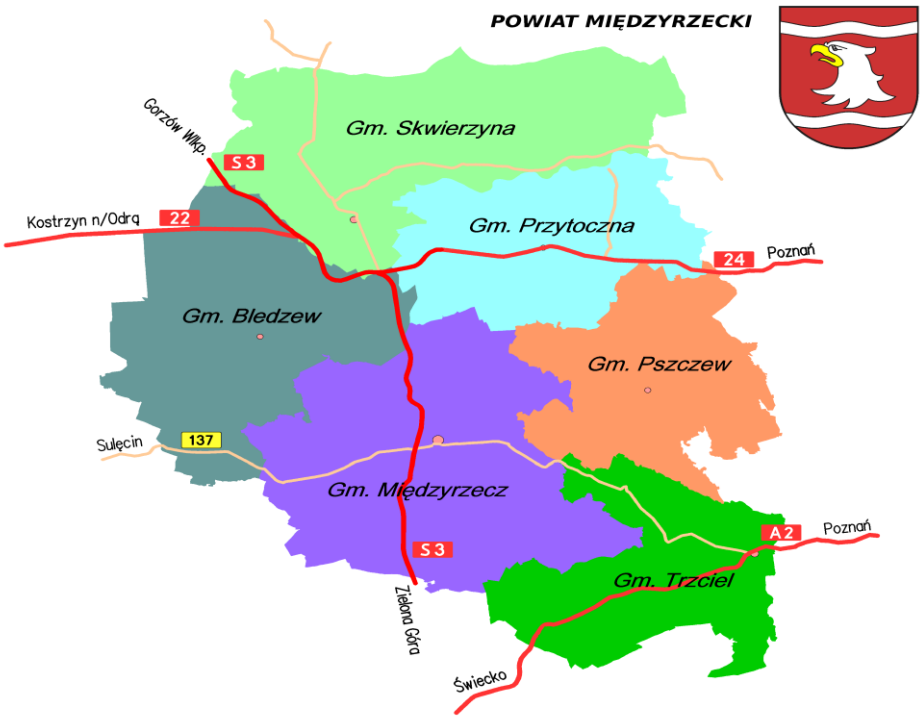
POŁOŻENIE

Pszczew jest gminą wiejską, położoną w wschodniej części powiatu międzyrzeckiego i należy do gmin województwa lubuskiego. Siedzibą gminy jest Pszczew, który pełni funkcję administracyjną, przemysłową i usługową. Gmina Pszczew jest jedną z 6 gmin powiatu międzyrzeckiego i graniczy z następującymi gminami:

1) Z Województwa Lubuskiego:
   - Gminą Przytoczna
   - Gminą Międzyrzecz
   - Gminą Trzciel

2) Z Województwa Wielkopolskiego
   - Gminą Międzychód

Położenie Gminy Pszczewa na mapie Powiatu Międzyrzeckiego:

Źródło: https://www.powiat-miedzyrzecki.pl/PL/582/Mapa_Powiatu/

Swoim zasięgiem administracyjnym Gmina Pszczew obejmuje teren 12 sołectw i 1 miejscowości. Sołectwa: Zielomyśl, Nowe Gorzycko, Stoki, Świechocin, Silna, Pszczew, Borowy Młyn, Policko, Janowo,

Rańsko, Szarcz, Stołuń oraz miejscowość Brzeźno. Gmina jest znacznie zróżnicowana pod względem wielkości miejscowości i ich położenia na obszarze Gminy.

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Pszczew zamieszkują **4 159 osoby** (stan na 30.06.2024 roku). Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba mieszkańców ulegała systematycznemu spadkowi, co obrazuje poniższy wykres. W 2024 roku w stosunku do 2020 roku wartość spadkowa liczby mieszkańców ukształtowała się na poziomie 3,3%.

Tabel 1. Liczba osób zamieszkujących Gminę Pszczew w latach 2020-2024

Rok	ogółem	mężczyźni	%	kobiety	%	Kobiety na 100 mężczyzn
2020	4 249	2 075	48,8	2 174	51,2	105
2021	4 246	2 070	48,7	2 176	51,3	105
2022	4 203	2 049	48,7	2 154	51,3	105
2023	4 189	2 044	48,8	2 145	51,2	105
2024	4 159	2049	49,3	2110	50,7	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba kobiet zamieszkujących Gminę Pszczew jest nieznacznie większa od liczby mężczyzn – stanowią one 50,7% ogółu populacji Gminy (2 110 osób), natomiast mężczyźni – 49,3% (2 049 osób). **Współczynnik feminizacji** w Gminie wynosi **103**, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety.

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Gminie Pszczew ujemny i wynosi **-17** (stan na koniec 2024 roku). Na przestrzeni lat 2020-2024 przyrost naturalny w Gminie zawsze przyjmował wartości ujemne, gdyż w 2020 roku wyniósł -13, a w 2023 roku jego wartość kształtowała się na poziomie -7.

Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Pszczew na przestrzeni lat 2020-2024

	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
2020	40	53	-13
2021	33	53	-20
2022	32	44	-12
2023	27	34	-7
2024	34	51	-17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności w Gminie Pszczew według ekonomicznych grup wieku w roku 2023 przedstawiała się następująco:

- **15,6%** mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – 14 lat i mniej;
- **61,4%** mieszkańców było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 15-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 15-64 rokiem życia;
- **23%** mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to powyżej 60 roku życia, a dla mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Na przestrzeni lat 2020-2023 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym systematycznie spada.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w Gminie Pszczew w latach 2020-2023 (w procentach)

Ludność w wieku	Lata			
	2020	2021	2022	2023
przedprodukcyjnym	716	720	687	654
produkcyjnym:	2 625	2 610	2 586	2 572
- mobilnym	1 505	1 479	1 448	1 502
- niemobilnym	996	1 006	1 005	1 070
poprodukcyjnym	908	916	930	964

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Pszczew:

- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Komisariat Policji w Pszczewie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pszczewie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ośrodek zdrowia,
- placówki oświatowe,

- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, a także Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób dotkniętych przemocą domową;
- Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie,
- świetlice wiejskie funkcjonujące na terenie Silnej, Szarcza, Policka, Stołunia, Nowego Gorzycka, Janowa, Zielomyśla, Stoków, Świechocin.

Na terenie gminy Pszczew znajdują się następujące **placówki oświatowe**:

1. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Pszczewie,
2. Przedszkole Samorządowe im. Pszczółki Mai w Pszczewie,

W gminie Pszczew nie funkcjonuje żaden żłobek, ale od 2026 roku działać będzie Klub Dziecięcy.

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi **Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie**,

Mieszkańcy Gminy mogą uczestniczyć w organizowanych przez GOK różnorodnych sekcjach i klubach, skierowanych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Organizowanie atrakcyjnych zajęć artystycznych umożliwia rozwijanie zainteresowań, twórcze spędzanie wolnego czasu i poszukiwanie nowych wyzwań.

- zajęcia gry na instrumentach,
- zajęcia wokalne,
- zajęcia sportowe i rekreacyjne,
- zajęcia plastyczne,

Centrum Kultury jest organizatorem również różnego rodzaju imprez o charakterze kulturalnym:

- WOŚP,
- Spotkania autorskie,
- Koncerty,
- Walentynki,
- Konkursy Recytatorskie - eliminacje gminne,
- Dzień Kobiet,
- Jarmark Wielkanocny,
- Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci,
- Dzień Dziecka,
- Jarmark Magdaleński,
- Wystawy malarskie i fotograficzne,
- Tydzień Seniora,
- Święto Niepodległości,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- Pszczewska Dwudziestka - Półmaraton, Bieg Katarzyny,
- Turniej Skata Indywidualnego,

- Plener Dużej Rzeźby w Drewnie
- Gminne Dożynki,
- Narodowe Czytanie,
- Turniej Szachowy
- Obchody Świąt 3 Maja i 11 Listopada.

Do **infrastruktury sportowo-rekreacyjnej** znajdującej się w gminie Pszczew należą następujące obiekty:

- hala widowiskowo – sportowa,
- boisko piłkarskie,
- kompleks boisk "Orlik".

Kluby sportowe działające w Gminie to:

1. Gminny Klub Piłkarski Pszczew,
2. Klub Sportowy Obra Policko.

Na terenie gminy Pszczew działa 9 świetlic wiejskich w takich miejscowościach, jak: Policko, Janowo, Silna, Stoki, Zielomyśl, Nowe Gorzycko, Stołuń, Szarcz, Świechocin. Świetlice wiejskie pełnią funkcję centrów kultury lokalnej. Są miejscem organizacji czasu wolnego i integracji społeczności lokalnej. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym.

Spotykają się tu rady sołeckie, działalność prowadzą koła gospodyń wiejskich, wolny czas spędzają najmłodsi. W świetlicach wspólnota mieszkańców planuje i przygotowuje lokalne wydarzenia. Odbywają się spotkania władz sołectw, mieszkańców, uroczystości rodzinne. Największe wydarzenia to dożynki i odpusty. Te organizowane były w poszczególnych wioskach w różnych latach.

W zakresie **podstawowej opieki zdrowotnej** dla mieszkańców gminy Pszczew usługi świadczą następujące placówki:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Praktyka Lekarza Rodzinnego P. Adamski

Zakład ma podpisany kontrakty z NFZ, dzięki czemu prowadzą bezpłatne świadczenia głównie z zakresu medycyny rodzinnej. Na terenie Gminy znajdują się również dwie apteki.

W gminie Pszczew o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z **Komisariatu Policji w Pszczewie**. Jednostka ta podlega Komendzie Powiatowej Policji w Międzyrzeczu.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewniają działające w formie stowarzyszeń 9 **ochotniczych straży pożarnych**: OSP Pszczew, OSP Nowe Gorzycko, OSP Policko, OSP Silna, OSP Stoki, OSP Stołuń, OSP Szarcz, OSP Świechocin, OSP Zilomyśl.

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz

których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku[2]. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności "obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej" [Oniszczuk 2008 str. 269]. Oprócz wspomnianych, ważną rolą omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem. (Yaziji M, Doh J.2011, s. 15).

Na terenie gminy Pszczew funkcjonują **organizacje pozarządowe**, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich:

Numer	Nazwa	Miejscowość	Typ rejestru
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Zielomyślu	Zielomyśl	Rejestr Stowarzyszeń
2	Ochotnicza Straż Pożarna w Stołuniu	Stołuń	Rejestr Stowarzyszeń
3	Ochotnicza Straż Pożarna w Pszczewie	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Policku	Policko	Rejestr Stowarzyszeń
5	Towarzystwo Przyjaciół Pszczewa W Likwidacji	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Silnej	Silna	Rejestr Stowarzyszeń
7	Stowarzyszenie Dla Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Świechocinie	Świechocin	Rejestr Stowarzyszeń
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Szarczu	Szarcz	Rejestr Stowarzyszeń
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Stokach	Stoki	Rejestr Stowarzyszeń
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Gorzycku	Nowe Gorzycko	Rejestr Stowarzyszeń
12	Pracownia Twórczości Artystycznej	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
13	Pszczewskie Stowarzyszenie Turystyczne	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
14	Stowarzyszenie " M. I U.T."	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń

[2] https://poradnik.ngo.pl/

15	Gminny Klub Piłkarski Pszczew	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
16	Lubuska Federacja Strongman	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
17	Fundacja Na Rzecz Polsko - Niemieckiego Sąsiedztwa	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
18	Fundacja Portal Rowerowy	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
19	Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola Im. Pszczółki Mai	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
20	Stowarzyszenie Św. Marii Magdaleny W Pszczewie	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
21	Stowarzyszenie Świechocin 2011	Świechocin	Rejestr Stowarzyszeń
22	Stowarzyszenie Przyjaciół Zielomyśla „Grono”	Zielomyśl	Rejestr Stowarzyszeń
23	Stowarzyszenie Stoki Przyjazna Wieś 2011	Stoki	Rejestr Stowarzyszeń
24	Stowarzyszenie Nowe Gorzycko 2012	Nowe Gorzycko	Rejestr Stowarzyszeń
25	Stowarzyszenie Silna 2012	Silna	Rejestr Stowarzyszeń
26	Pszczewska Kuźnia Aktywności Obywatelskiej	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
27	Stowarzyszenie Sołectwa Szarcz	Szarcz	Rejestr Stowarzyszeń
28	Rowerzyści Aktywiści	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
29	Stowarzyszenie Z Pogranicza	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
30	"Lubuskie Zrzeszenie Podmiotów Seniorskich"	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
31	Fundacja Coolturalnie	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
32	Stowarzyszenie Ikona Jeździectwa	Stoki	Rejestr Stowarzyszeń
33	Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku "Bezgraniczni"	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
34	Zielone Lubuskie	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
35	Akademia Lidera Podmiotów Seniorskich	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
36	Oddolna Kultura	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Pszczew jest **Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie**, realizuje on zadania wynikające z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, ustawowo zlecone z zakresu administracji rządowej, własne gminy, wynikające z programów rządowych oraz inne – według zawartych umów i porozumień.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie świadczy pomoc mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Jednostkę wyróżnia szybkie podejmowanie działań w sytuacjach kryzysowych oraz współpraca na rzecz osób i rodzin w potrzebie z innymi podmiotami m.in. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami oświatowymi, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Komisariatem Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Starostwem Powiatowym, schroniskami dla osób bezdomnych, służbą zdrowia, sądami, Prokuraturą, Komornikiem Sądowym. Podejmuje działania profilaktyczne, zaradcze i wspierające.

W ramach swojej działalności Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie prowadzi Klub Seniora.

Formy i wymiar wsparcia świadczonego w środowisku.

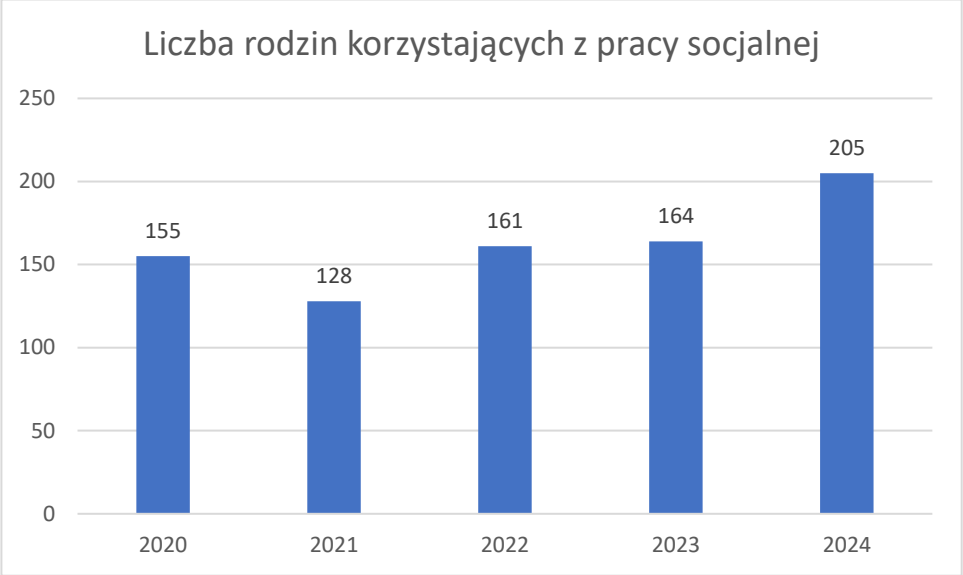
Mieszkańcy Gminy mają możliwość skorzystania m.in. z bezpłatnych porad prawnych, terapeuty uzależnień. Z wymienionego wsparcia mogą skorzystać w ramach działań Gminnej Komisji Rozwiazywania Problemów Alkoholowych w Pszczewie, Biblioteki Kultury, placówek oświatowych, które zatrudniają psychologów i odpowiednią kadrę pedagogiczną, Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej.

Wg danych z zasobów pomocy społecznej, pomoc i wsparcie w gminie Pszczew w roku 2024 uzyskało 215 rodzin a w roku 2023 uzyskało 184 rodziny.

Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w Gminie wacha się, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1.: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Pszczew w latach 2020-2024

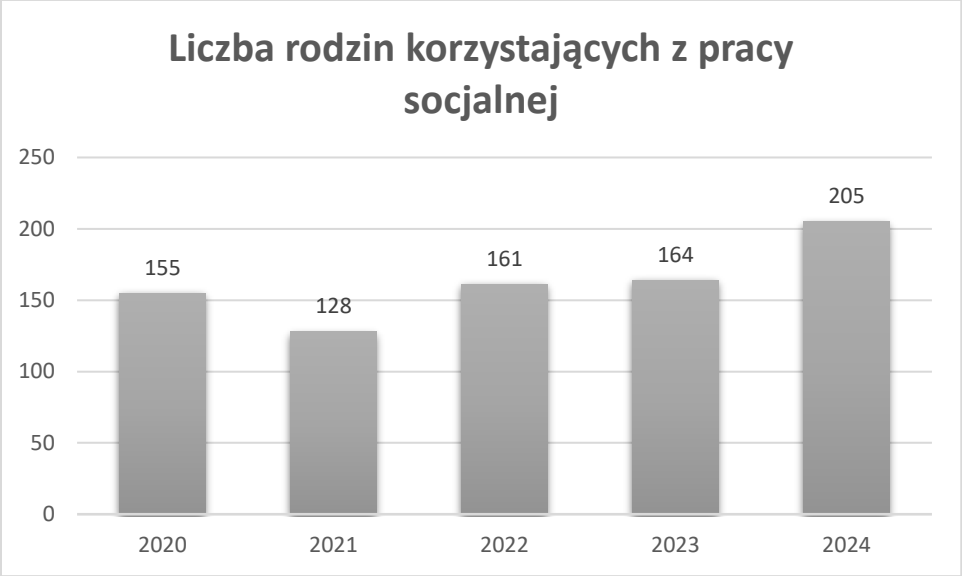
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 ,2022, 2023, 2024 rok

Najczęstszą formą pomocy pieniężnej udzielaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczew jest zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy. Natomiast najczęściej stosowaną pomocą niepieniężną jest praca socjalna, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, niezbędne ubranie, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi sąsiedzkie, kierowanie do domu pomocy społecznej, klubu seniora.

Jednym z działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi jest **praca socjalna**. Świadczona jest ona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

W bezpośredniej pracy z podopiecznym pracownicy socjalni odwiedzają klientów, motywują do zmian, umawiają do specjalistów, prowadzą poradnictwo wg potrzeb, kierują do odpowiednich form wsparcia, udzielają wsparcia emocjonalnego.

Wykres 2. Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej w latach 2020-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020-2024rok

W ramach **pomocy żywnościowej** realizowano w 2024 r.:

- program rządowy „Posiłek w szkole i w domu" – wsparcia w formie rzeczowej udzielono dla 50 osób, w tym 45 dzieci.

- w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2023. W 2024 r. wydano 92 skierowania dla 174 osób do otrzymania pomocy żywnościowej. Pracownicy Ośrodka zajmowali się przyjęciem, rozładunkiem i wydawaniem artykułów żywnościowych. Żywność wydano w lipcu, sierpniu i wrześniu 2025 r.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych. Przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych i sąsiedzkich usług opiekuńczych regulują zapisy Uchwały Nr II.10.2024 Rady Gminy Pszczew z dnia 23 maja 2024 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat, jak również trybu ich pobierania. Zgodnie z zapisami Uchwały z 2025 r. - koszt 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych 38,13 z, a specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił 54,90 zł. Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze w dni robocze.

W 2025 r. pomocą w formie usług opiekuńczych było objętych 24 środowiska, usługi świadczyły 6 opiekunek środowiskowych zatrudnione na umowę zlecenie.

Osoby wymagające **całodobowej opieki**, którym gmina nie jest w stanie takiej pomocy zapewnić są kierowane do domów pomocy społecznej. Osoba kierowana pokrywa koszt w wysokości 70% dochodu własnego, natomiast pozostała różnica pokrywana jest przez rodzinę lub w przypadku braku takiej możliwości przez gminę. W 2025 roku koszt pobytu dla 5 osób w domach pomocy społecznej wyniósł łącznie 344423,21 zł.

Od 2018 r. w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie działa **Klub Seniora**. W ramach Klubu seniorzy mogą korzystać m.in. z gimnastyki, zajęć z języka niemieckiego, warsztatów tematycznych (kosmetyczne, plastyczne, informatyczne, florystyczne, kulinarne, rękodzieło), wyjazdów i spotkań integracyjno-edukacyjnych lub rekreacyjno-kulturalnych, gier zespołowych na powietrzu, gier stolikowych, aktywności typu nordic-walking, imprez okolicznościowych, koncertów. Klub Seniora czynny jest według potrzeb uczestników. Klub Seniora finansowany jest ze środków własnych gminy.

W Gminie realizowany jest **program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnością"** dla Jednostek Samorządu Terytorialnego ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Funduszu Spójności, ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością. Ze wsparcia asystenta w 2025 r. skorzystało 16 osób.

Program **„Opieka wytchnieniowa",** którego celem jest m.in. czasowe odciążenie opiekunów faktycznych od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację. Wsparciem objęto 10 opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Program **„Korpus Wsparcia Seniorów"**. Moduł II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów" - opłacono abonament dla 12 seniorów korzystających z opasek telemedycznych. Opaski telemedyczne to rozwiązanie świadczenia pomocy na odległość. Zapewniają 24- godzinną teleopiekę ratowników medycznych, którzy reagują na alarmy od podopiecznych (SOS,Upadek). Opaski m.in. posiadają funkcję GPS, która w sytuacjach awaryjnych również może być pomocna (zagubienie). Bieżący pakiet w swojej ofercie zapewnia wirtualnego asystenta z przypomnieniem o noszeniu i ładowaniu opaski.

Program **„Opieka 75+"** dla osób wymagających pomocy osoby drugiej, będących w wieku powyżej 75 lat. Wsparciem w ramach Programu objęto13 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie stale monitoruje i wspiera **osoby bezdomne**. Liczba znanych osób bezdomnych, objętych naszym wsparciem w większym lub mniejszym stopniu, wyniosła 3 osoby.

Na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o **przeciwdziałaniu przemocy domowej** Dz.U.2024.0.1673 oraz Uchwały nr LXII.511.2023 Rady Gminy Pszczew z dnia

20 lipca 2023 r. w sprawie trybu i spososbu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który został powołany przez Wójta Pszczewa. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Pszczewie liczy 10 osób są to przedstawiciele: Komisariatu Policji w Pszczewie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pszczewie, Szkoły Podstawowej w Pszczewie, Przedszkola Samorządowego w Pszczewie, Przedstawiciela Ośrodka Zdrowia w Pszczewie, Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu.

W ramach posiadanych środków własnych oraz pozyskaniu środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego cykl szkoleń z szeroko rozumianego obszaru radzenia sobie z sytuacją przemocową m.in. „Psychologiczne i prawne procedury w sytuacji przemocy domowej", Radzenie sobie w sytuacjach społeczno-komunikacyjnych w sytuacjach zadaniowych i w kontekście umiejętności regeneracji sił i zdolności konstruktywnego reagowania na sygnały, które wysyła ciało i psychika" , „Komunikacyjne modele reagowania w trudnych sytuacjach relacyjnych" , „Intuicyjna diagnoza zaburzeń zachowań i osobowości", „Konkurencyjne cele alternatywne w pracy z osobami uzależnionymi."

W roku 2025 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszczewie wpłynęło 11 wypełnionych formularzy „Niebieska Krata A" . Prowadzonych było 11 spraw związanych z przemocą w rodzinie. Procedura Niebieskiej Karty została wszczęta przez następujące podmioty: · Policję – założonych 10 Niebieskich Kart; · Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie – założone 1 Niebieskie Karty; · Oświata – 0 założona Niebieskich Kart; · Służba zdrowia – 0 założonych Niebieskich Kart.

Z 11 rodzinami prowadzona była praca mająca na celu rozwiązanie trudnej sytuacji w rodzinie. W roku 2025 odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszczewie. Z każdego posiedzenia sporządzany był protokół z listą obecności. W roku 2025 odbywały się również posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych, na które zapraszane były osoby co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą- sporządzano „Niebieską Kartę-C", oraz osoby co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie- sporządzano „Niebieską Kartę-D". Powołano 11 grup roboczych, a one miały 39 posiedzeń. Zespół Interdyscyplinarny podjął decyzję o zamknięciu 7 Niebieskich Kart (procedury prowadzone z 2024 r). Od 01.01.2025-31.12.2025 r. ofiary przemocy korzystały ze wsparcia konsultanta ds. przemocy domowej. Z porad konsultanta ds. przemocy domowej korzystały również osoby podejrzane o stosowanie przemocy. Konsultant ds. przemocy udzielał ponadto poradnictwa pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej, członkom Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupą diagnostyczno-pomocowym.

W ramach **wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej** działania Ośrodka Pomocy Społecznej są dostosowane do indywidualnych potrzeb rodzin, a celem jest umożliwienie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych oraz poprawy jakości ich życia. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami, aby zapewnić kompleksową pomoc. Szuka rozwiązań, które są najlepsze dla konkretnej rodziny. Jest

wsparciem i pomocą w codziennym funkcjonowaniu rodzin. W 2025 roku objętych wsparciem Asystenta rodziny było 13 rodzin, z czego 1 rodzina zakończyła współpracę: ze względu na zmianę miejsca zamieszkania. Praca z rodzinami wymaga od Asystenta rodziny bardzo dobrej organizacji pracy, szerokiej wiedzy merytorycznej oraz indywidualnego podejścia do każdej rodziny, ponieważ każda rodzina to inny rodzaj wsparcia. Głównym celem asystenta rodziny jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Asystenci pozostają w stałym kontakcie z rodzinami, szkołą, przedszkolem, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Międzyrzeczu, policją oraz kuratorami z wydziału ds. Nieletnich i Rodzinny oraz wydziałem Karnym. Uczestniczą w spotkaniach dotyczących dokonania oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, opracowaniu planu pracy pomocy dziecku oraz możliwości powrotu do środowiska rodzinnego.

III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Realizacja Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych wynika z przeprowadzonej Diagnozy potrzeb i potencjału w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Pszczew. Diagnoza została przeprowadzona zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Diagnoza potrzeb powstała w oparciu o badania ankietowe oraz dane zastane, w tym z zasobów Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie. Badaniem ankietowym objęto grupę 100 mieszkańców w każdej kategorii wiekowej. Bardzo istotne dla stworzenia tej diagnozy są opinie i zgłaszane potrzeby przez mieszkańców Gminy Pszczew.

1. Cel i zakres badania

Celem ankiety było rozpoznanie opinii mieszkańców Gminy Pszczew na temat jakości życia, występujących problemów społecznych oraz potrzeb w zakresie dostępności usług społecznych.

Zakres ankiety obejmował w szczególności:

- ocenę jakości życia mieszkańców;

- problemy rodzin, dzieci i młodzieży;

- potrzeby osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;

- dostęp do usług zdrowotnych, psychologicznych i terapeutycznych;

- problemy związane z uzależnieniami i bezrobociem;

- aktywność społeczną mieszkańców;

- dostępność oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej;

- wskazanie priorytetowych obszarów rozwoju usług społecznych.

Tak szeroki zakres pozwala spojrzeć na potrzeby mieszkańców nie tylko przez pryzmat pomocy społecznej, ale również profilaktyki, integracji, aktywizacji i organizacji usług wspierających mieszkańców na różnych etapach życia.

2. Ogólna ocena jakości życia w Gminie Pszczew

W przykładowym zestawie odpowiedzi 39% respondentów oceniło jakość życia w gminie dobrze lub bardzo dobrze. Największa grupa – 42% – określiła ją jako przeciętną. Jednocześnie 19% ankietowanych oceniło jakość życia źle lub bardzo źle.

W odniesieniu do ostatnich trzech lat 45% respondentów wskazało, że jakość życia nie uległa zmianie, 31% zauważyło jej pogorszenie, natomiast 24% dostrzegło poprawę.

Wyniki wskazują na umiarkowaną ocenę jakości życia. Nie można mówić o jednoznacznie negatywnej opinii mieszkańców, ale widoczna jest grupa osób, które nie dostrzegają poprawy warunków życia lub oceniają je krytycznie.

Warto zwrócić uwagę, że ocena jakości życia nie zależy wyłącznie od infrastruktury czy inwestycji. Duże znaczenie mają również dostęp do usług zdrowotnych, wsparcie rodzin, możliwości spędzania czasu wolnego, transport, bezpieczeństwo i dostępność pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Wniosek: rozwój usług społecznych powinien być traktowany jako element poprawy jakości życia, a nie wyłącznie jako realizacja ustawowych zadań pomocy społecznej.

3. Problemy rodzin i potrzeby w zakresie wsparcia

Wśród najczęściej wskazywanych problemów rodzin znalazły się:

Problem	Liczba wskazań
Brak transportu publicznego	32
Uzależnienie od substancji psychoaktywnych	27
Uzależnienia behawioralne	26
Zaburzenia psychiczne	26
Bezrobocie	24
Bezradność i niesamodzielność osób starszych	23
Przemoc domowa	23
Niewystarczające środki finansowe	22

W obszarze wsparcia rodzin z dziećmi najczęściej wskazywano potrzebę bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3 – 34 wskazania. Istotne były również: profilaktyka uzależnień i przemocy, alternatywne formy spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz poradnictwo specjalistyczne.

Zestawienie pokazuje, że problemy społeczne są ze sobą powiązane. Trudności finansowe mogą współwystępować z bezrobociem, uzależnieniami, problemami opiekuńczo-wychowawczymi czy kryzysami psychicznymi.

Szczególnie istotne jest wskazanie braku transportu publicznego jako najczęściej wymienianego problemu. Ograniczenia komunikacyjne mogą utrudniać dostęp do lekarza, specjalisty, pracy, edukacji, a także do usług społecznych.

Wniosek: potrzebne jest podejście kompleksowe, w którym mieszkaniec nie otrzymuje wyłącznie jednorazowej pomocy, ale ma możliwość skorzystania z różnych form wsparcia – zależnie od swojej sytuacji.

W praktyce może to oznaczać rozwijanie poradnictwa specjalistycznego, wsparcia rodzin, profilaktyki, aktywizacji zawodowej i współpracy z instytucjami działającymi na terenie gminy.

4. Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

W części ankiety dotyczącej osób starszych i osób z niepełnosprawnościami wskazywano przede wszystkim na:

- ograniczony dostęp do placówek całodobowej opieki – 28 wskazań;

- brak miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami – 26 wskazań;

- brak transportu publicznego – 23 wskazania;

- niewystarczający zakres usług opiekuńczych – 21 wskazań;

- niewystarczające środki finansowe – 21 wskazań.

W pytaniu dotyczącym oczekiwanych form wsparcia najwięcej wskazań uzyskało zapewnianie całodobowej opieki – 39.

Kolejne odpowiedzi to:

- zajęcia rozwijające zainteresowania – 30;

- szkolenia dla opiekunów faktycznych – 30;

- wspieranie organizacji pozarządowych – 29;

- formy spędzania czasu wolnego – 28;

- kampanie społeczne podnoszące świadomość – 27.

Wyniki pokazują, że potrzeby osób starszych i osób z niepełnosprawnościami nie ograniczają się do zapewnienia opieki w sytuacji niesamodzielności. Ważne są również aktywność, integracja społeczna, możliwość rozwijania zainteresowań oraz wsparcie osób, które na co dzień sprawują opiekę nad bliskimi.

Należy rozróżnić dwie grupy potrzeb:

1. Potrzeby opiekuńcze – związane z niesamodzielnością, koniecznością pomocy w codziennym funkcjonowaniu i zapewnieniem bezpieczeństwa.

2. Potrzeby społeczne i integracyjne – związane z przeciwdziałaniem samotności, wykluczeniu i ograniczeniu aktywności.

Z tego punktu widzenia zasadne jest równoległe rozwijanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz usług dziennych. Warto również zwrócić uwagę, że rozwój usług dziennych może wspierać rodziny i opiekunów faktycznych, którzy na co dzień sprawują opiekę nad osobami starszymi.

6. Problemy dzieci i młodzieży

Wśród problemów dzieci i młodzieży najczęściej wskazywano:

- problemy behawioralne i nadmierne korzystanie z urządzeń – 36 wskazań;

- demoralizację i przestępczość – 30;

- używanie substancji psychoaktywnych – 30;

- zbyt wczesną inicjację seksualną – 29;

- izolację społeczną – 27;

- przemoc rówieśniczą – 26;

- problemy z nauką – 24.

Wśród oczekiwanych usług dla młodzieży pojawiały się m.in. zajęcia teatralne, korepetycje, obozy i półkolonie, zajęcia sportowe oraz usługi psychologiczne i terapeutyczne.

Wyniki wskazują na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych i aktywizujących, skierowanych nie tylko do dzieci, ale również do ich rodziców i opiekunów.

Szczególnego znaczenia nabierają problemy związane z nadmiernym korzystaniem z urządzeń elektronicznych, izolacją społeczną i przemocą rówieśniczą.

Wniosek: warto rozwijać ofertę zajęć pozalekcyjnych, warsztatów, zajęć integracyjnych, profilaktyki uzależnień oraz dostępnego poradnictwa psychologicznego.

7. Dostęp do pomocy psychologicznej, psychiatrycznej i terapeutycznej

W przykładowych odpowiedziach dostępność usług oceniono następująco:

Rodzaj usług	Ocena 1 lub 2	Odpowiedź „nie wiem”
Psychologiczne	51%	15%
Psychiatryczne	51%	23%
Terapeutyczne	42%	27%

W przypadku usług psychologicznych 51% respondentów oceniło dostępność na poziomie 1 lub 2 w pięciostopniowej skali. Podobnie oceniono dostępność psychiatryczną.

Dodatkowo 69% respondentów wskazało potrzebę poszerzenia działań z zakresu promocji zdrowia.

Wyniki wskazują na istotny obszar wymagający uwagi. Niska ocena dostępności specjalistycznej pomocy może oznaczać trudności w uzyskaniu konsultacji, długi czas oczekiwania, konieczność dojazdu poza teren gminy lub ograniczoną wiedzę o dostępnych formach wsparcia.

Wniosek: warto rozważyć rozwój lokalnego poradnictwa psychologicznego, rodzinnego i terapeutycznego, a także działania informacyjne i profilaktyczne.

8. Uzależnienia i aktywizacja zawodowa

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom respondenci wskazywali na potrzebę:

- leczenia odwykowego – 33 wskazania;

- informacji o dostępnych formach pomocy – 32;

- profilaktyki dzieci i młodzieży – 31;

- alternatywnych form spędzania czasu wolnego – 31;

- profilaktyki osób dorosłych – 25.

W obszarze bezrobocia najczęściej wskazywano brak odpowiedniej liczby miejsc pracy oraz niedopasowanie ofert do kwalifikacji. Wśród oczekiwanych działań znalazły się aktywizacja zawodowa, pomoc psychologiczna i rozwijanie umiejętności społecznych.

Wyniki potwierdzają potrzebę łączenia działań społecznych i zawodowych. Samo skierowanie osoby bezrobotnej do poszukiwania pracy może być niewystarczające, jeśli osoba ta wymaga wcześniejszego wsparcia w zakresie motywacji, kompetencji społecznych, zdrowia psychicznego lub podniesienia kwalifikacji.

Wniosek: uzasadnione jest rozwijanie projektów aktywizacji społecznej i zawodowej, we współpracy z instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej.

9. Aktywność społeczna mieszkańców

W przykładowych wynikach 61% respondentów wskazało, że nie ma lub raczej nie ma poczucia wpływu na sprawy publiczne. Jedynie 31% odpowiedziało pozytywnie.

Jednocześnie 50% respondentów zadeklarowało zdecydowaną lub raczej pozytywną gotowość do zaangażowania się w działalność społeczną lub wolontariat.

Może to wskazywać na niewykorzystany potencjał społeczny mieszkańców. Część osób deklaruje gotowość do działania, ale niekoniecznie ma poczucie, że ich głos ma znaczenie w sprawach lokalnych.

Warto rozwijać działania integrujące mieszkańców, wspierać wolontariat, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz inicjatywy międzypokoleniowe.

10. Dostępność oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

Największa grupa respondentów oceniała dostępność aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej jako dobrą.

Oceny 3, 4 i 5 w skali pięciostopniowej uzyskały:

- aktywności kulturalne – 63%;

- aktywności sportowe – 50%;

- aktywności rekreacyjne – 59%.

Jednocześnie część respondentów wskazywała ocenę niską lub brak wiedzy na temat dostępności oferty.

Oferta aktywności w gminie może być postrzegana jako istniejąca, ale niekoniecznie wystarczająca lub dostępna dla wszystkich grup mieszkańców.

Istotne jest uwzględnienie osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, młodzieży oraz mieszkańców miejscowości oddalonych od głównych punktów aktywności.

11. Priorytetowe obszary rozwoju usług społecznych

W pytaniu o priorytetowe obszary rozwoju usług społecznych najwięcej wskazań otrzymały:

Obszar	Liczba wskazań
Wspieranie osób starszych	25
Przeciwdziałanie bezrobociu	24
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i reintegracja	21
Lokalny transport	19
Wspieranie rodzin	18
Pomoc społeczna	18
Profilaktyka uzależnień	17
Aktywność obywatelska	17

Wśród grup, do których w pierwszej kolejności powinny być kierowane usługi, wskazywano:

- rodziny z dziećmi – 29;

- dzieci i młodzież – 29;

- seniorów – 27;

- rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi – 27;

- osoby i rodziny uwikłane w przemoc domową – 27;

- osoby z niepełnosprawnościami i przewlekle chore – 25.

Zestawienie wskazuje, że potrzeby mieszkańców są zróżnicowane i dotyczą wielu grup społecznych. Nie ma jednego obszaru, który wyczerpywałby wszystkie oczekiwania.

Szczególnie widoczne są trzy kierunki:

1. Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

2. Wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży.

3. Aktywizacja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu.

To właśnie te obszary powinny być brane pod uwagę przy planowaniu przyszłej oferty usług społecznych.

PRIORYTETYZACJA DZIAŁAŃ

Opinia dotycząca priorytetowo rozwijanych usług społecznych. Zebrany materiał badawczy pozwolił wskazać, które z usług społecznych prowadzonych na terenie Gminy Pszczew powinny być rozwijane i finansowane w pierwszej kolejności. W opinii ankietowanych w pierwszej kolejności należy skupić się na usługach społecznych w zakresie wspierania osób starszych i z niepełnosprawnościami. Na kolejnym miejscu znalazła się pomoc psychologiczno-psychiatryczna dla dzieci oraz promocja i ochrona zdrowia. Do obszarów, które zdaniem mieszkańców powinny być rozwijane w najmniejszym stopniu zaliczono aktywizacje społeczną i zawodową oraz przeciwdziałanie wykluczeniu.

REKOMENDACJE

W oparciu o dokonaną analizę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych zostały sformułowane rekomendacje co do dalszych działań na terenie Gminy Pszczew, które znajdują się poniżej.

Rekomendowane działania

1. Główne problemy społeczne dotykające mieszkańców Gminy Pszczew zidentyfikowane zostały w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami. W związku z powyższym zaleca się:

    - dalsze organizowanie spotkań, wydarzeń, zajęć dla seniorów, które posłużą zapobieganiu poczucia osamotnienia lub wykluczenia społecznego, a także podtrzymywaniu kontaktów międzyludzkich oraz aktywizacji społeczeństwa lokalnego w rozwijaniu działań na rzecz seniorów;
    - zwiększanie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie niepełnosprawności i wieku starczego poprzez organizowanie kampanii społecznych dla mieszkańców Gminy, a także podejmowanie inicjatyw na rzecz włączania społecznego tych grup i integracji międzypokoleniowej;
    - dążenie do eliminowania czynników wykluczających seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami ze społeczności lokalnej oraz dostępu do różnego rodzaju usług. Działania powinny być skierowane na systematyczne w miarę możliwości finansowych Gminy dostosowywanie infrastruktury gminnej

do potrzeb osób o ograniczonej mobilności, podnoszenie kompetencji cyfrowych seniorów, dostosowywanie transportu publicznego do potrzeb wymienionych grup społecznych;

- kontynuowanie działalności podmiotów i realizacja programów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami z terenu Gminy Pszczewa, w tym: Klubu Seniora, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, itp.;
- pozyskiwanie środków finansowych na rozwój bezpłatnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów,
- poszerzenie oferty usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami oraz starszych o zapewnienie transportu, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w zakresie usług porządkowych oraz zakup artykułów spożywczych,
- zwiększenie infrastruktury wsparcia dziennego dla osób zależnych przez tworzenie świetlic, Dziennych Domów Pomocy oraz organizowanie w nich zajęć dziennych;
- rozwijanie form wsparcia faktycznych opiekunów osób niesamodzielnych, np. poprzez udział w projektach na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich opiekunów;
- tworzenie warunków do rozwoju zawodowego osób z niepełnosprawnościami, poprzez prowadzenie szkoleń i kursów zawodowych dostosowanych do ich potrzeb oraz możliwości;
- eliminowanie barier architektonicznych w miejscach publicznych oraz miejscu zamieszkania, w tym budowanie podjazdów i wind;
- wprowadzenie możliwości wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego;
- rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami np. poprzez wydawanie broszur informacyjnych, itp.

2. Priorytetowym obszarem, który powinien być rozwijany i finansowany w opinii dorosłych mieszkańców jest promocja i ochrona zdrowia oraz pomoc psychologiczno-psychiatryczna dla dzieci i dorosłych. W zakresie projektowania szeroko pojętych działań prozdrowotnych, szczególną uwagę należy zwrócić na kwestie zdrowia psychicznego oraz uzależnień od substancji. W toku prowadzonych badań ilościowych proponowanymi działaniami w tym zakresie są:

- poprawa dostępności do opieki psychologicznej, psychiatrycznej oraz terapeutycznej na terenie Gminy;
- podejmowanie działań związanych z promocją zdrowia w zakresie edukacji i profilaktyki zdrowotnej, kształtowanie odpowiednich postaw prozdrowotnych oraz promowania zdrowego stylu życia;
- przeprowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających

z nadużywania substancji psychoaktywnych, a także mechanizmów uzależnienia;

- dystrybucja ulotek i innych materiałów profilaktycznych na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemów z uzależnieniem od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. Ulotki powinny być rozpowszechnione w miejscach publicznych takich jak: kościoły, przychodnie, sklepy, instytucje publiczne, itp.;
- poszerzenie kadry placówek wspierających osoby uzależnione oraz ich rodziny o specjalistów z zakresy psychologii, terapii uzależnień, itp.;
- zapewnienie specjalistycznej pomocy np. psychologa, pedagoga, logopedy oraz poradnictwa specjalistycznego np. prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla rodzin z terenu Gminy. Zaleca się rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego;
- rozwijanie ruchu samopomocowego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, z uwzględnieniem osób współuzależnionych oraz z syndromem DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików);
- realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN dla dzieci i młodzieży w szkołach;
- systematyczne przeprowadzanie szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz wychowawców, na temat rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych;
- rozwój szerokiej działalności edukacyjnej, informującej o konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy.

3. Problemami rodzin z Gminy Pszczew zdaniem mieszkańców okazały się m.in. uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży, ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej oraz uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dorosłych. W odpowiedzi na zidentyfikowane trudności z jakimi zmagają się rodziny z Gminy, rekomenduje się:

- kontynuowanie realizacji programów i projektów na rzecz wspierania rodzin, takich jak: asystent rodziny, „Posiłek w szkole i w domu", Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, Karta Dużej Rodziny;
- zapewnienie poradnictwa specjalistycznego np. prawnego, psychologicznego, rodzinnego, prowadzenie terapii dla dzieci i młodzieży oraz par/małżeństw;
- organizowanie grup wsparcia/grup samopomocowych dla rodzin z różnego rodzaju problemami np. uzależnienia, przemoc, zaburzenia psychiczne;
- utworzenie placówki opieki nad dziećmi do lat 3;
- utworzenie klubu rodzica lub innej grupy wsparcia skierowanej do rodziców dzieci, której celem będzie zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym (przemoc, uzależnienia, umiejętności społeczne i emocjonalne, itp.) poprzez

organizowanie prelekcji ze specjalistami oraz innych działań na rzecz rodzin z Gminy;

- organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz rodzin. Rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego w formie świetlic dla dzieci i młodzieży oraz doposażenie ich w celu zwiększenia atrakcyjności i zachęcenia do uczestnictwa w zajęciach przez nich organizowanych;
- zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego dla osób doznających przemocy domowej oraz umożliwienie im uczestnictwa w grupach wsparcia;
- prowadzenie akcji informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej, a także motywowanie do przełamywania tzw. „zmowy milczenia" w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim;
- zwiększanie kompetencji zawodowych, w szczególności pedagogów oraz psychologów szkolnych, w zakresie rozpoznawania i udzielania wsparcia w przypadku wystąpienia problemu uzależnień behawioralnych;
- uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat ryzyka jakie niosą za sobą uzależnienia behawioralne, poprzez dostarczanie i udostępnianie rzetelnych informacji.

4. Gwarantem usług społecznych będzie współpraca, szczególnie międzysektorowa, rozwijana w oparciu o zasadę partnerstwa. Partnerstwo międzysektorowe rozumiane jest jako forma współdziałania na rzecz wspólnego celu, w której wszyscy uczestnicy działają na równych prawach, korzystają ze wspólnych zasobów oraz ponoszą odpowiedzialność. Rekomendowane jest partnerstwo JST i NGO, które powinno mieć charakter stały i być budowane na zasadzie wieloletniej współpracy. Współpraca na zasadach partnerstwa daje możliwość kompleksowego i innowacyjnego podejścia do problemu, a także angażuje do działania przedstawicieli kilku różnych grup. Powinna uwzględniać najważniejsze zasady: równorzędność partnerów wobec siebie, wspólne rozwiązywanie problemów, planowanie i podejmowanie decyzji.

IV PLANY DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną plany deinstytucjonalizacji poszczególnych usług, w podziale na 4 osobne grupy społeczne rodzina, seniorzy, osoby z niepełnosprawnością, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. W każdej z nich opisane zostaną najistotniejsze usługi, wraz z opisem ich celu ogólnego, celów szczegółowych, działań jakie należy podjąć oraz instytucji niezbędnych do ich wdrożenia. Zgodnie z wytycznymi MRiPS, poszczególne plany przedstawione zostaną w formie tabeli.

Cel ogólny nr 1 **Rozwój systemu służącego aktywizacji i zapewnienia wsparcia seniorów na terenie Gminy Pszczew, ze szczególnym uwzględnieniem deinstytucjonalizacji usług.**		
Cel szczegółowy	**Działanie**	**Instytucja odpowiedzialna za działania**
1.Zapewnienie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób starszych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	1.Wsparcie osób starszych poprzez zwiększenie dostępu do: -usług opiekuńczych, -specjalistycznych usług opiekuńczych, -poradnictwa specjalistycznego, w tym zdrowotnego, - usług asystenta osoby starszej, - usług transportowych, - usług pielęgnacyjnych, -usług porządkowo-naprawczych „złota rączka” konserwator itp. 2.Rozwój usług społecznych na rzecz rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna faktycznego osoby starszej, takich jak np.: -szkolenia dla opiekunów, - poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, psychologiczne i rodzinne, a także wsparcie informacyjne, 3.Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kandydatów oraz personelu w zakresie świadczenia usług w	CUS/OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.

	środowisku, poprzez m.in. udział w szkoleniach 4)Rozwój mobilnych i stacjonarnych usług specjalistycznych tj. -rehabilitacja, -dietetyka, -fizjoterapia, - podolog, -psycholog.	
2.Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego, integracji osób starszych ze społecznością lokalną, tworzenie inicjatyw oddolnych dedykowanych tej grupie społecznej poprzez organizowanie społeczności lokalnej	1.Pobudzanie aktywności obywatelskiej poprzez organizowanie społeczności lokalnej z włączeniem osób starszych, 2. Tworzenie, rozwój i wsparcie funkcjonowania różnego typu podmiotów w środowiskach lokalnych, adekwatnych do potrzeb osób starszych, np. klubów animacji społecznej i innych,	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.
3. Zapewnienie dostępności do usług transportowych od drzwi do drzwi (door-to-door) dla osób starszych	1.Uruchomienie TAXI dla seniora (dojazd do placówki medycznej/ rehabilitacyjnej, urzędu)	CUS/ OPS, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.
4.Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym	1.Utworzenie mieszkania wspomaganego	CUS/OPS, Gmina,
Cel ogólny 2 **Poszerzenie działań z zakresu wsparcia środowiskowego**		

Cel szczegółowy	Działanie	Instytucja odpowiedzialna za działania
1. Utworzenie wsparcia dziennego pobytu dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	1. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych	1. Uruchomienie wolontariatu, 2. Organizacja cyklicznych akcji wolontaryjnych zrzeszających społeczność w ramach pomocy dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.

Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych - Osoby z niepełnosprawnościami

Cel ogólny 1 **Rozwój usług wsparcia osób z niepełnosprawnością**		
Cel szczegółowy	**Działanie**	**Instytucja odpowiedzialna za działania**
1.Zapewnienie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	1.Wsparcie osób z niepełnosprawnościami poprzez: - zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych, - dostęp do specjalistycznych usług opiekuńczych, - poradnictwa specjalistycznego, w tym zdrowotnego, -usług asystenta osoby starszej, -usług transportowych (dojazd do placówki medycznej/ rehabilitacyjnej,	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.

	urzędu, do DDP+ na zajęcia i z powrotem) - usług pielęgnacyjnych typu fryzjer i kosmetyczka, - usług porządkowo-naprawczych „złota rączka", konserwator itp. 2. Poprawa jakości świadczonych usług poprzez podnoszenie kwalifikacji kandydatów oraz personelu w zakresie świadczenia usług w środowisku (szkolenia). 3.Rozwój mobilnych i stacjonarnych usług specjalistycznych tj. rehabilitacja, dietetyka, fizjoterapia, podolog, psycholog, logopeda	
2.Zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych z zakresu profilaktyki zdrowia dla osób z niepełnosprawnościami	1.Utworzenie miejsc w ramach Dziennego Domu Pobytu 2.Programy edukacyjne i szkolenia dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 3.Poprawa dostępności do opieki psychologicznej, psychiatrycznej oraz terapeutycznej na terenie Gminy;	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.
Cel ogólny 2 **Poprawa jakości opieki celem umożliwienia osobom zależnym pozostanie w miejscu ich zamieszkania.**		
Cel szczegółowy	**Działanie**	**Instytucja odpowiedzialna za działania**

1. Poprawa jakości życia, stanu wiedzy oraz samopoczucia psychicznego opiekunów osób zależnych	1. Rozwój usług społecznych na rzecz rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna osoby z niepełnosprawnością, takich jak np.: szkolenie z pierwszej pomocy, kurs opieki nad chorym w domu w zakresie dbania o higienę i pielęgnację, sposobu żywienia, zasad podawania leków itp., -wsparcie psychologiczne, prawne i inne według zgłaszanych potrzeb	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.
2. Wzmocnienie wsparcia i opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób zależnych	1. Rozwój wsparcia w formie opieki wytchnieniowej, 2. Doposażenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego dla osób zależnych i opiekunów osób zależnych	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.

Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych - Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym

Cel ogólny 1 **Rozwój działań z zakresu profilaktyki kryzysu psychicznego**		
Cel szczegółowy	**Działanie**	**Instytucja odpowiedzialna za działania**
1 Wzrost usług profilaktycznych, edukacyjnych, sportu i rekreacji w zakresie zdrowia i uzależnień w szkołach i dla dorosłych w zakresie profilaktyki chorób	1.Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach, - udział w kampaniach ogólnokrajowych, -warsztaty rekomendowane,	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, poradnie zdrowia psychicznego

psychicznych i uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych	-promowanie zdrowego stylu życia, - prowadzenie zajęć sportowych, rekreacyjnych w szkołach i inne według potrzeb 2.Rozwój profilaktyki i edukacji dla osób dorosłych – szkolenia, pogadanki, spotkania integracyjne,	
2. Poprawa wsparcia indywidualnego dla osób w kryzysie psychicznym	1.Zwiększenie godzin psychologów, terapeutów uzależnień w tym dla dzieci i młodzieży, 2.Dostęp do psychiatry, w tym psychiatry dziecięcego.	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, poradnie zdrowia psychicznego
3. Wsparcie rodziny w sytuacji kryzysu psychicznego	1.Realizacja programów rekomendowanych profilaktyki uniwersalnej: - Szkoła dla Rodziców - Program Wzmocnienia Rodziny 2.Zwiększenie specjalistycznej pomocy np. psychologa, psychiatry,	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, poradnie zdrowia psychicznego
4.Zwiększenie dostępu do działań integrujących i samopomocowych.	1.Integracja środowiska osób w kryzysie psychicznym i ich rodzin poprzez inicjowanie grup wsparcia, szkoleń, spotkań informacyjno-integracyjnych w ramach organizowania społeczności lokalnej	CUS/ OPS, Gmina, służba zdrowia, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. poradnie zdrowia psychicznego, GKRPA,
5.Zapobieganie uzależnieniom od substancji	1.Kontynuowanie ruchu samopomocowego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin	GKRPA, CUS/OPS,

psychoaktywnych oraz niwelowanie ich skutków.	z uwzględnieniem osób współuzależnionych oraz z syndromem DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików); 2.Grupy Wsparcia A/A 3.Rozwój usług specjalistycznych dla osób i rodzin doświadczających przemocy domowej poprzez np.: stworzenie grupy wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą, poradnictwo specjalistyczne z zakresu psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego, psychiatrycznego,	
Zmniejszenie zjawiska bezdomności jako efektu uzależnień i kryzysu zdrowia psychicznego.	1.Utworzenie punktu pomocy doraźnej: -jadłodzielnia 2.Aktywizacja społeczno – zawodowa: - wsparcie doradcy zawodowego - wsparcie psychologiczne 3. Utworzenie mieszkania treningowego dla osób wychodzących z kryzysu bezdomności.	

Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych – Rodzina z dziećmi

Cel ogólny 1 **Zapewnienie dostępu szerokiej i kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci (biologicznych, zastępczych, adopcyjnych)**		
Cel szczegółowy	**Działanie**	**Instytucja odpowiedzialna za działania**

Podniesienie kompetencji rodzicielskich i zwiększanie świadomości rodziców w zakresie obowiązków wychowawczych	1.Kontynuowanie realizacji już istniejących programów i projektów na rzecz wspierania rodzin np. asystent rodziny; 2.Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla rodziców; 3.Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego np. prawnego, psychologicznego, rodzinnego, prowadzenie terapii dla dzieci i młodzieży oraz par/małżeństw; 5.Warsztaty i zajęcia kompetencji rodzicielskiej dla przyszłych i młodych matek - wsparcie psychologa - nauka pielęgnacji niemowlaka - wsparcie pielęgniarki 6.Utworzenie Klubu Świadomego Rodzica a w nim: warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie i wychowawcze - prelekcje i spotkania ze specjalistami - wsparcie psychologiczne	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, GKRPA,
1.Zwiększenie oferty usług specjalistycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami.	1. Stworzenie warunków integracji sensorycznej 2. Zwiększenie godzin logopedy w systemie pozaszkolnym	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe,
Cel ogólny 2. Zapewnienie realizacji działań o charakterze aktywizacyjnym, promującym zdrowy styl życia i zwiększającym kompetencje wychowawcze		

Cel szczegółowy	Działanie	Instytucja odpowiedzialna za działania
1. Rozwój usług na rzecz osób i rodzin w zakresie rozwoju ich zainteresowań, aktywności społecznej, sportowej, edukacyjnej, a także organizacji czasu wolnego.	1.Utworzenie placówki wsparcia dziennego/ świetlicy dla dzieci w wieku szkolnym, 2.Utworzenia Klubu Młodzieżowego – wsparcie, integracja i rozwój osobisty. 3.Realizacja działań promujących aktywne wzorce spędzania czasu wolnego i wypoczynku rodzinnego np. pikniki zdrowia promujące zdrowy styl życia; 3.Aktywizacja świetlic wiejskich celem integracji np. Kluby Animacji Lokalnej - miejsca dedykowane określonym grupom społecznym	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, GKRPA,
2.Podniesienie świadomości w zakresie zjawiska przemocy domowej	1. Prowadzenie akcji informacyjnych/kampanii w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; 2. Zwiększenie godzin terapeutycznych 3. Wsparcie psychologicznego	OPS/CUS, GKRPA, placówki oświatowe,
3.Rozwój kompetencji i współpracy instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców	1.Aktywizacja współpracy między organizacjami, wymiana pomysłów, tworzenie wspólnych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy, 2.Utworzenie Inkubatora NGO 3.Pobudzenie społeczności do tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w zakresie	Gmina, OPS/CUS, lokalni liderzy, mieszkańcy

	świadczenia usług społecznych poprzez np. szkolenia, spotkania.	

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PLANU

1) Środki z budżetu gminy,

2) Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021- 2027 oraz programu Fundusze europejskie dla Rozwoju Społecznego,

3) programy krajowe i fundusze rządowe,

4) wpłaty własne użytkowników, według odrębnych własnych regulaminów usług społecznych.

MONITORING

Monitoring wskaźników określonych dla każdego z obszarów interwencji będzie prowadzony na bieżąco. Na koniec obowiązywania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Pszczew na lata 2026-2028 zostanie opracowany raport z jego realizacji.

Wskaźniki monitoringu

Osoby starsze

Cel ogólny1: Rozwój systemu służącego aktywizacji i zapewnienia wsparcia seniorów na terenie Gminy Pszczew, ze szczególnym uwzględnieniem deinstytucjonalizacji usług.

	Nazwa wskaźnika
1. Zapewnienie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób starszych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	1. Liczba osób objętych wsparciem usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania 2. Liczba szkoleń, poradnictwa dla rodzin, opiekunów osób starszych 3. Liczba szkoleń personelu w zakresie usług w środowisku 4. Liczba uruchomionych mobilnych i stacjonarnych usług specjalistycznych.
2.Poprawa oferty zagospodarowania czasu wolnego, integracji osób starszych ze społecznością lokalną, tworzenie inicjatyw oddolnych dedykowanych tej	1. Liczba podmiotów środowiskowych działających na rzecz osób starszych 2. Liczba inicjatyw aktywności obywatelskiej

grupie społecznej poprzez organizowanie społeczności lokalnej	
3. Zapewnienie usług transportowych od drzwi do drzwi (door-to-door) dla osób starszych	1. Liczba osób korzystających usługi TAXI dla seniora
4.Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym	1. Liczba utworzonych mieszkań wspomaganych

Cel ogólny 2

Poszerzenie działań z zakresu wsparcia środowiskowego

	Nazwa wskaźnika
1. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	1. Liczba DDP
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych	1. Liczba osób świadczących wsparcia w formie wolontariatu 2. Liczba akcji na rzecz seniorów i os. z niepełnosprawnością

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel ogólny 1. Rozwój usług wsparcia osób z niepełnosprawnością

	Nazwa wskaźnika
1. Zapewnienie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	1. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania 2. Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi, w tym zdrowotnymi, 3. Liczba usług świadczonych na rzecz osób z niepełnosprawnością 4. Liczba osób przeszkolonych celem świadczenia lepszej jakości usług w środowisku 5. Liczba osób korzystających z mobilnych i stacjonarnych usług specjalistycznych

Cel ogólny 2
Poprawa jakości opieki celem umożliwienia osobom zależnym pozostanie w miejscu ich zamieszkania.

	Nazwa wskaźnika
1. Poprawa jakości życia, stanu wiedzy oraz samopoczucia psychicznego opiekunów osób zależnych	1. Liczba osób sprawujących opiekę faktyczną nad osobami zależnymi biorących udział w szkoleniach, spotkaniach integracyjnych, warsztatach
2.Wzmocnienie wsparcia i opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób zależnych	1. Liczba opiekunów opieki wytchnniowej 2. Liczba zakupionego nowego sprzętu do wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego

OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I W KRYZYSIE PSYCHICZNYM
Cel ogólny 1 Rozwój działań z zakresu profilaktyki kryzysu psychicznego

	Nazwa wskaźnika
1. Wzrost usług profilaktycznych, edukacyjnych, sportu i rekreacji w zakresie zdrowia i uzależnień w szkołach i dla dorosłych w zakresie profilaktyki chorób psychicznych i uzależnień.	2. Liczba działań profilaktycznych 3. Liczba szkoleń, pogadanek, spotkań
2. Poprawa wsparcia indywidualnego dla osób w kryzysie psychicznym	1. Liczba osób dorosłych/ liczba dzieci i młodzieży w kryzysie psychicznym objętych usługami z zakresu zdrowia psychicznego 2.
3. Wsparcie rodziny w sytuacji kryzysu psychicznego	1. Liczba przeprowadzonych programów 2. Liczba dzieci i młodzieży objętych usługami z zakresu zdrowia psychicznego
3. Zwiększenie dostępu do działań integrujących i samopomocowych dla osób w kryzysie psychicznym	1. Liczba grup wsparcia, szkoleń, spotkań informacyjno -integracyjnych
5. Zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych oraz niwelowanie ich skutków	1.Liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych 2.Liczba grup wsparcia dla osób /rodzin doświadczających przemocy domowej

6.Zmniejszenie zjawiska bezdomności jako efektu uzależnień i kryzysu zdrowia psychicznego	1. Liczba punktów pomocy doraźnej 2. Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z wsparcia specjalistów 3. Liczba mieszkań treningowych

PLAN DEINTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH - RODZINA Z DZIEĆMI
Cel ogólny 1: Zapewnienie dostępu do szerokiej i kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci (biologicznych, zastępczych, adopcyjnych)

	Nazwa wskaźnika
1. Podniesienie kompetencji rodzicielskich i zwiększanie świadomości rodziców w zakresie obowiązków wychowawczych.	1. Liczba programów i projektów realizowanych na rzecz wspierania rodzin 2. Liczba warsztatów, szkoleń dla rodziców 3. Liczba pkt. Świadczących poradnictwo specjalistyczne 4. Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego 5. Liczba korzystających z warsztatów dla przyszłych i młodych matek 6. Liczba warsztatów w ramach Klubu Świadomego Rodzica
2. Zwiększenie oferty usług specjalistycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami	1. Liczba przygotowanych przestrzeni dla integracji sensorycznej 2. Liczba godzin logopedy w systemie pozaszkolnym

Cel ogólny 2: Zapewnienie realizacji działań o charakterze aktywizacyjnym, promującym zdrowy styl życia i zwiększającym kompetencje wychowawcze

	Nazwa wskaźnika
1. Rozwój usług na rzecz osób i rodzin w zakresie rozwoju ich zainteresowań, aktywności społecznej, sportowej, edukacyjnej a tak ze organizacji czasu wolnego	1. Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci w wieku szkolnym 2. Liczba placówek wsparcia dziennego skierowanych dla młodzieży 3. Liczba spotkań, wydarzeń, pikników promujących zdrowy styl życia 4. Liczba Klubów Animacji lokalnej
2. Stworzenie oferty wsparcia dla rodziców w podejmowaniu aktywności zawodowej	1. Liczba placówek opieki dziennej nad dziećmi do lat 3

3. Podniesienie świadomości w zakresie zjawiska przemocy domowej	1. Liczba akcji informacyjnych/kampanii
4. Rozwój kompetencji i współpracy instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców	1. Liczba podjętych wspólnych inicjatyw 2. Liczba szkoleń, spotkań

ZAKOŃCZENIE

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Pszczew jest dopiero jednym z pierwszych kroków w kierunku pełnej deinstytucjonalizacji usług społecznych. W dalszym etapie gmina powinna zaplanować kolejne kroki i rozpocząć proces wdrażania poszczególnych działań, tak aby z perspektywy następnych 5 lat doprowadzić do reformy części usług społecznych na swoim terenie.